
Niedaszów, st. 3, gm. Mściwojów, woj. dolnośląskie, AZP 81-21/66

Informator Archeologiczny : badania 33, 89-90

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

MROCZA, st. 2, gm. *loco*, woj. kujawsko-pomorskie, AZP 35-34/57

- cmentarzysko kultury pomorskiej
- cmentarzysko kultury wielbarskiej

Badania prowadził mgr Wojciech Kuczkowski (Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy). Finansowane przez WKZ w Toruniu.

Badania ratownicze. Celem prac wykopaliskowych była eksploracja grobu skrzynkowego kultury pomorskiej z wczesnej epoki żelaza. Grób skrzynkowy, który otrzymał kolejny numer 123, zalegał na głębokości około 0,25 m, tuż pod warstwą orną. Ukierunkowany był nas osi północ-południe. Długość grobu wraz z obwarowaniem wynosiła 1,8 m, szerokość - 1 15 m. Komora grobu o kształcie trapezowatym, o wymiarach 0,7 x 0,6 x 0,5 m i wysokości 0,4 m, zbudowana była z 5 granitowych, z grubsza obrabianych, ciosów. Od strony południowej i południowo-wschodniej obłożona była kilkunastu kamieniami różnej wielkości. Dno, na całej powierzchni komory, wyłożone było brukiem kamiennym. W części północnej komory ustawiona była popielnica przykryta pokrywą. Grób przykrywała płyta z piaskowca, która pękła na trzy części i wpadając do komory grobowej, zniszczyła naczynie.

Nidzica, st. I, wykop 8a-8b i 9a-9c, gm. *loco*, woj. warmińsko-mazurskie – patrz: nowożytność

NIEDASZÓW, st. 3, gm. Mściwojów, woj. dolnośląskie, AZP 81-21/66

- ślady osadnictwa kultury amfor kulistych
- osada kultury łużyckiej z okresu halsztackiego
- osada kultury przeworskiej
- osada z okresu wczesnego średniowiecza

Od marca do maja 1999 roku Pracownia Archeologiczno - Konserwatorska „EKSPLODER”, pod kierownictwem mgr. Romualda Piwko, w ramach badań archeologicznych przy realizacji zbiornika wodnego „Mściwojów”, przeprowadziła ratownicze badania archeologiczne w obrębie stanowiska Niedaszów 3.

Stanowisko to znajduje się w południowej strefie. Bezpośrednim zagrożeniem dla niego była realizacja drogi wzdłuż strefy ochrony ekologicznej zbiornika. Teren stanowiska poddany badaniom to około 20 arów ograniczonych zasięgiem inwestycji, stąd też znaczna ilość obiektów odkrywana była częściowo, w pobliżu krawędzi wykopu. Specyfika wykopu, który miał ponad 360 metrów długości i około 6 m szerokości nie pozwala na szersze dywagacje odnoszące się do charakteru odkryć.

Przebadane przez nas nieruchome obiekty archeologiczne są w większości typowymi dla osad. Pełniły one rozmaite funkcje od gospodarczych, jakimi były jamy zasobowe i odpadowe po mieszkalne, ziemianki czy półziemianki, a być może i budowle naziemne, których pozostałością mogą być jamy posłupowe układające się w rozmaite ciągi oraz wąski rów oznaczony nr 90.

Wyjątkowym spośród 95 przebadanych obiektów jawi się oznaczony nr 7. Pozyskany z niego materiał zabytkowy można z dużą dozą prawdopodobieństwa przypisać kulturze amfor kulistych rozwijającej się w epoce neolitu między 4000 a 2000 lat p.n.e.. Wyjątkowość tego odkrycia polega na tym, iż ludność ta w swojej masie uważana jest za społeczność koczowniczą, zostawiającą bardzo małe ilości śladów bardziej trwałego osadnictwa.

Materiał zabytkowy pozyskany z pozostałych obiektów datowany jest głównie na okres halsztacki związany z funkcjonowaniem kultury łużyckiej, czyli na okres między 700 a 400 r. p.n.e. Nieco mniej obiektów możemy przypisać ludności kultury przeworskiej rozwijającej się na przełomie er tj. od 400 r p.n.e. do IV wieku n.e. Pojedyncze obiekty związane są z okresem wczesnego średniowiecza: od X do XIII w.

Odkryte obiekty nieruchome, w specyficznym w formie wykopie poświadczają w zdecydowany sposób istnienie w tym rejonie bardzo rozległej wielokulturowej osady, której szczegółowa chronologia i charakter mogą być rozpoznane tylko w trakcie szerokopłaszczyznowych, stacjonarnych badań archeologicznych.

NOWY DWÓR, st. 13, gm. Pelplin, woj. pomorskie, AZP 20-44/113

- ślad osadnictwa schyłkowo paleolitycznego
- ślad osadnictwa z młodszej epoki neolitu
- ślad osadnictwa z wczesnej epoki brązu
- ślad osadnictwa z środkowej, młodszej i późnej epoki brązu
- osadnictwo z wczesnej epoki żelaza (Ha C-D)
- ślad osadnictwa z okresu lateńskiego
- cmentarzysko wczesnośredniowieczne
- ślad osadnictwa nowożytnego

Ratownicze badania wykopaliskowe przeprowadzone pod kierunkiem dr Witolda Świątosławskiego przez pracowników Instytutu Archeologii i Etnologii PAN oraz studentów Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad. Ogółem przebadano powierzchnię 136 arów.

Wyniki badań zostały opublikowane w „Łódzkich Sprawozdaniach Archeologicznych”, t. V, s. 21-100, oraz w „Raporcie 96-99”, s. 37-38.

Obludzin, st. 3, gm. Płoniawy-Bramura, woj. mazowieckie, AZP 42-67/4 – patrz: środkowa, młodsza i późna epoka brązu

Opatów, st. 1, gm. *loco*, woj. śląskie, AZP 83-46/10 – patrz: środkowa, młodsza i późna epoka brązu

OPOKI, st. 47, gm. Aleksandrów Kujawski, woj. kujawsko-pomorskie, AZP 43-43

- osada kultury trzcinieckiej i osada kultury łużyckiej z III okresu epoki brązu
- osada kultury pomorskiej (środkowy okres lateński)
- osada z wczesnego średniowiecza

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone we wrześniu, przez Aleksandra Andrzejewskiego (autor sprawozdania) i Krzysztofa Janickiego (Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego, Pracownia Dokumentacji Archeologiczno-Konserwatorskiej). Finansowane przez WKZ w Toruniu. Drugi sezon badań - kontynuacja badań z 1998 roku. W obecnym sezonie założono 4 wykopy i przebadano powierzchnię 400 m².

Pod warstwą orną zarejestrowano 13 obiektów (o numerach od 28 do 40) oraz skupisko ceramiki (nr 3). Odkryte obiekty archeologiczne (jamy zasobowe, paleniska) stanowią relikty o charakterze osadniczym kultury trzcinieckiej, łużyckiej (III EB) i pomorskiej (środkowy okres lateński) oraz datowane na XII wiek ślady osady wczesnośredniowiecznej.

W wyeksplorowanych obiektach znaleziono tylko fragmenty naczyń glinianych, które pozwoliły na określenie ich przynależności chronologicznej oraz destrukty kości zwierzęcych. Poza tym w warstwie ornej znaleziono 98 fragmentów ceramiki kultury pomorskiej, 35 fragmentów wczesnośredniowiecznej ceramiki naczyniowej, przęślik gliniany, ceramiczny pionek do gry, 2 krzemienie oraz 4 fragmenty kości ludzkich.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego. Wyniki badań zostaną opublikowane w: „Łódzkich Sprawozdaniach Archeologicznych”.

Badania będą kontynuowane.